

Tóth László
MA ISTEN MAGA...,
avagy
VÁLTOZATOK A TEREMTÉSRE

Válogatott versek 1968–2008

Madách-Posonium
Pozsony/Bratislava 2009

*

VERSEK A KÖTETBŐL

Az angyal pokolra száll

I. ELŐHANG 1968–1979

Álom

[vízilovak...]

[tört üveg...]

[a szűk egekből...]

Tévedés

[valóban...]

[megint páviánok...]

[a fűtös égből füstölgő...]

[koponyáddal támasztod...]

[csend keréknyom...]

[fodrozódik köröttem...]

[az ablakokon alvadt vér...]

[kötél nyúl a torkomba...]

[a lapos mellű alkonyok...]

Palack

Helyzetek Tolnai Ottó úrnak

Mikor megölsz

Három iksz

Betlehemi mondóka

[nemiszervpárok éjszakája...]

Litánia

[mellemen a bőr...]

Lám, a villám

A magány órái I.

A magány órái II.

A visszatérés misztériumai

Késen innen, késen túl

A távolság megidézése

Hamu és ecetfa

Föld és kés

Fekete vár

Túl

Maszkok

Esti dal

II. ISTENTELEN SZÍNJÁTÉK 1978–2008

A teremtés előtt

Két füle közt Ádám...

Papírlap dalol

Magát teremtette...

Ádám álmodik

Ádám búcsúja

Jeges éj sötétje hull

Az ünnepnek vége. Harlequin...

Ádám kisdolgát végezvén
 Én nem tagadtam...
 Délutáni csúcs. Ádám kinéz
 Két füle közt Ádám...

A vak tárlatvezető

A kép haja
 Énekelnek...
 Ott ragyogtak a déli verőfényben
 A képek
 Dalí, 1931
 Hirtelen megszólal
 A vak tárlatvezető
 Átcsobbannak a rámán...
 A Sehogyse dicsérete

A hús bohóca

Én
 Én vagyok, én
 Az egünk
 Mint temeti
 Diptychon
     I. A városra rácsukódik
     II. Föntről csillagport
 Köröttünk böglyök
 Szárnyával apám
 A hús bohóca
 A bronzban
 Most, hogy hajad lassan kihull
 Szorít a lét

...mereng a dán királyfi

Hogy zeng föl
 Ébredés után

Boldogság

Önarckép, negyvenévesen

Kitódulnak a számból

Az éjszaka

Részekké fröccsent...

Flóra és kő

A benső erdő

Dzsungel

Állig felhúzott térdekkal kuporog és fázik

Testből kiszakadt

A vetkőzés

Haller utca

Megy az ember, megy...

Egymással szemben

Szemünkre lepke

Akit igazán szeretünk, szerettünk

A másik ember

Szerelem

Sanzon: kinek a hangja

Egy kép alatt

Milyen esték

Nagy titkok tudói

Az örültek és a szerelmesek

Miként szemét meresztve

Várlak, vár a húsom...

Általad a végtelen

Álmomban a semmi bokrát

Szakítás után

Átváltozás

Két változat

1. Harangzúgásban

2. Alkony

Faló a síneken

Mák

A doromboló húsdaráló

A házőrző rózsza

A rózsza és a tehén

Villamos a kertben

Az emberevő fa

A tópart óriása

Az időzített rózsza

Hermész pusztulása

Trója

A tenger csontjai (Topográfia)

Gyakorta magam elé...

Szegény nagypapa megütötte...

A nagymama nem visel...

Nagymama nem látott...

Férj töpreng, nagy...

A feleségem voltaképpen jó...

Amint a konyhaszekrényt gyufát...

Éjszakánként testes karfiol...

Építettem erdőt erőset...

Port hord a szánkba

Úgy néznének ránk

Hotel História

Ezt még...

Az angyal pokolra száll

Az óraütés kiszabadul
Prokrasztész-ágyából
Kilép cellája bronzfalai közül
S leválik a toronyról

Ló horkan
Zizegnek a folyó fémszálai
Fűzfák odvas törzséből kilépnek a holtak
Óriásira dagadt heregolyó a hold

Könnyű álmot
Feloldozást nem hoz az éj

Az angyal leveti díszait szárnyait
Élni akar
Pokolra száll

(Dunaszerdahely, 1978. április)

I. ELŐHANG

1968–1979

„Merre merre merre

Annyi a homok annyi a fű e szóban”

Slavko Almažan: Hajótörés

Álom

lovak

és hatkarú polipok

szemükből

esővíz csurog

cseresznyét szülnek a fák

a lovak

és hatkarú polipok

x x x

vízilovak
huzatos orrán
kiszaladt a szél

és nagyokat
nyerítve

ráúszott a
hullámszó rétre

x x x

tört üveg
mögül fények
hunyorognak

a nap beledől
a kémények
vérző késeibe

[a szűk egekből...]

a szűk egekből
kitódulnak a szelek
a fák makacsul egymás
derekába kapaszkodnak
a leprás kert szájában
dünnyögnek a harangok

Tévedés

A kutyák
előmáztak
az ólomesővekből

a fákon
még rikoitoznak
a madarak

barnán esavarodik
torkunkra az alkony

[valóban...]

valóban

a kutyák valóban

ezen a láncon lógnak

bőrünkbe ivódik az éj

feketén

feketén ha kilépünk

nem ismernek ránk

nem ismernek ránk a fák

görbe ujjainkkal tapogathatjuk csak

önmagunkat

[megint páviánok...]

megint páviánok
dobálták homlokon
a reggelt

szabályos sokszögekben
bűzlenek elhagyott lépteid
agyongyalázott heurékák
labirintusában támolyogsz

a távolság meghúzódik talpad alatt
s felszakítja
ünneplő bőrödet

[a fűrtös égből füstölgő...]

a fűrtös égből füstölgő
legyek és pókok
záporoznak

denevérszárnyak árnyékában
pihen a költő

harangkötélen
ujjai közé ereszkedik
félremagyarázott
halálunk

[koponyáddal támasztod...]

koponyáddal támasztod
hiába támasztod az eget
szádat
orrlyukaidat
eltömi az idő
kezedtől lábadig
tornyosulnak benned a szögek

harangok mellén
szétpattannak a tükrök

[csend keréknyom...]

csend

keréknyom

nincs-ég és nincs-torony

fordított kút a harang

vizében ha kondul a hold

hallgatom

moccanatlan

x x x

fodrozódik köröttem

a semmi

mint a bél

most hozzátok

a srófokat

halványzöld

narancsmagokat

négylevelű

istenem

[az ablakokon alvadt vér...]

az ablakokon
alvadt vér az üveg;
nyakamról levakarom
a kést a koszt

csontjaimon furulyázik a szél
megkötözve hallgatom;
asztallap-arcomon
két üres sótartó

tétova dühükben
szőrüket borzolják a vonók;
szétlőtt hasú hegedük
csendjébe ereszkedem

[kötél nyúl a torkomba...]

kötél nyúl a torkomba
bőrén zöld pattanások
a hangok

a szem harangjában
madarak kongatnak
gyászolók vonulnak alattam

x x x

a lapos mellű alkonyok
zászlói alatt felvonultak
pisis játékaid

a fogak hálójában
fennakadt a nyelved
hónod alatt kitömött
paradicsommadarak

tenyeredben
levelibékák traccsolnak
a boldogságról

Palack

1

a féleszű harangozót
körülrajongták
a tetvek
és a szentek

kezeből a kötél
mindig egyforma ívben
rángott át a fájdalom

2

az ablakok kiscsizmáiba
csillagot kakált az éj

körmeid ikonján
vasra vert angyalok

3

a csókokat
fölcsipkedték a verebek

a nyelvek dugóhúzójában
koncentrálódik a félelem

4

nem vidít többé a szél
hol vannak már azok a kések

az ajkak lócáira
kiülnek a fogak
és a macskatalpú utcákra setteng
a dederoninges vasárnap délután

Helyzetek Tolnai Ottó úrnak*x*

tudod a pöcegödrökben
imával cserepezd a szád
tudod a szél átfűzi koponyádat
imával cserepezd a szád
tudod

x

madaraim
lány tojások ebédre

árnyékomba vágott kés:
remegek

x

falevél hízik a szádon
szemed konzervdoboz
hízik: a fog jobban fájjon
szemed konzervdoboz

x

és nem bírta már
és nem bírta

csak betörte
az utolsó sípos seggű lovat is

Mikor megölsz

koponya
nyílik szép öledben
barna szirmaiból
főzhetsz egy erős
teát

Három iksz*x*

egy rakás virágot
hordtam a szádra
hogy megrothadjanak

hallgatásod szebb volt
a legszebb
elektromos kisülésnél

x

szádban elázott a szó
szádban szétolvadt a vers
szíved gyönyörű tablettá

hogy hányni tudjál
ki kell fordítanod
magadat

x

fejedet olyan finomra
csiszolnám mint az
üveggolyót

torkodba trágyát
talicskáznék
mint gyümölcsfák gödrébe

add vissza
a kezemet
ó

Betleheimi mondóka

öledbe mária
ugrik egy vadbika

vadbika szarva
öklömre van fagyva

arcodba mária
ugrik a vadbika

vadbika szarva
kilencszer csavarva

mária mária
jaj az a vadbika

vadbika szarva
fátyollal takarva

[nemiszervpárok éjszakája...]

nemiszervpárok éjszakája ez
sintér vagy
és kutya
a csillag csak
köpésedtől rozsdás szögfej

undorod talaján
ismét születni készül
egy halott

Litánia

méretre szabott árnyék
 járkálsz az oszlopok között
 barna sebekben száradtak homlokodra
 az ágak rügyek szemzőkések

é n v a g y o k a h a r a n g n y e l v

kovácsolt gyertyatartó
 löki szobádba a csendet
 kezed kitapogatja a szögeket
 töviskoszorúd az életed

é n v a g y o k a h a r a n g n y e l v

elindulsz és megérkezel
 összeütközöl magaddal kikerülöd
 magadat
 arcod az egyetlen állomás

é n v a g y o k a h a r a n g n y e l v

ott lófráznak benned a tárgyak
 csapra vered óráidat
 a szekrényajtóból nem hagyod ki az ingek gyűlöletét
 öntested megszállottja
 fénylesz az akasztók között
 az ablakokba mint hegedűk föltépett hasába bámulsz
 mozdulataid alól olykor kitántorog
 egy-egy szédült fúga
 illúzióvá válik kezedben
 a tű a cérna

én vagyok a harangnyelv

megmártod kezéd a vérben
 homlokodon szétkened az ondódat
 kövekre fekszel és kövekre köpsz
 ajkaid közt hintázik a nyelved
 ujjcsontjaidat szétrakod az ágyon
 dominózol sakkozol malmozol
 elveszítéd magadat
 visszanyered magadat
 egyensúlyba kerülsz magaddal

én vagyok a harangnyelv

furulyázol s ha elbolyongsz
 ezer kopóként tereled össze magadat
 új legelőkre hajtod a nyáját
 új szögeket kovácsolsz

én vagyok a harangkötél

te vagy a szemzőkés az összeszáradt ág
 partokat építesz magad köré
 születesz és születtedsz
 regenerálódsz
 nyákos ebihalak ülik körül asztalod
 és könnyezve gondolsz
 a nagy deflorálásra

én vagyok a harangkötél

te vagy a deled
 böjtöd ünnepnapod vasárnapod

karácsonyod újéved bibliád istentagadásod
 te vagy a szög és a fogó
 szórakozottan átszövöd bőrödöt
 s lengeted mint egy zászlót

é n v a g y o k a h a r a n g k ö t é l

új szögeket kovácsolsz magadnak
 egyetlen örületed vagy magadnak
 – egyetlen örületed a sperma
 apád nagyapád dédapád ükapád spermája
 – egyetlen örületed a pete
 anyád nagyanyád dédanyád ükanyád petéje

é n v a g y o k a h a r a n g k ö t é l

egyetlen örületed a játék
 egyetlen játékosod a fog
 anyád foga anyád melle anyád öle
 köldöködben cipeled elkorcsosult anyádat
 anyád fogát mellét ölét örületét
 köldöködben cipeled a harangkötelet
 – árva sperma-isten –
 ünnepeiden megrántod magadat
 ünnepeiden megrángatod magadat

é n v a g y o k a h a r a n g

[mellemen a bőr...]

mellemen a bőr goya vászna
a szaturnusz alatt hangok tobzódnak
ágyékom táján az állat
ékírásos jegyei
neander-völgyi mozdulattal
fekszem naponta ágyba
fésülködnek tárgyaim
naponta szétmarcangol a vers –
két verssor közt a távolság
a testem
hosszú utat –
évezredekkel kell megtennem
naponta magamon
lakatlan sziget
szüntelen mosódnak partjaim
és nincs erőm
ó nincs hatalmam
a benépesüléshez

Lám, a villám...

Lám, a villám:

karcolás az ég homlokán,

halott ingében felejtett mozdulat.

Madár bejárhatatlan üregeiben

bánatos hangon fölbúg

az idő.

A magány órái I.*1*

egyedül
két szemüreg
egymásba nyíló
szakadékában

2

homlokom mögé beles az idő
madárszárny alatt megpihen
ujjaival végigszánt hajamban

3

telihold idején
szemöldökcsont szirtjére
lök az ár

4

a távolság meghúzódik talpam alatt
s felszakítja
ünneplő bőrömet

A magány órái II.*1*

két ujjával a fájdalom
hozzaér homlokomhoz

2

ajkam nem érinti serleg
nyelvemen nem olvad ostya

3

lábam alatt sebeiket nyaldossák
az egymás elől kitérő
utak

A visszatérés misztériumai*1*

csak egy karnyújtásnyira
lengenek előtted
a távolság írásjelei

2

ahogy a hidak egyensúlyoznak
a partok
fűzfákkal
kavicsokkal
teleírt sorai között

3

a papír:
tenger kiszikkadt medre

halak közös nevezője a víz

4

csak egy karnyújtásnyira
a kételyek tornyai mögötted

madarak csőrében

holdad

csillagod

5

a félelem hosszúra nyúlt árnyaitól
mágneses szél sodorja vissza
hangodat

6

egy általad meghatározott átmérőjű
kört rajzol köréd
a kés

Késen innen, késen túl

VÁLTOZAT EGY ONDRUŠ-MOTÍVUMRA

Egy tükör, egy kés csak, mi elválaszt minket.
Aszalt gyümölcsé lesz a kert, ha kimondom.
Nem láttam a csónakot, a halászt, ahogy intett.
A késen innen szóltál – a túloldalról hallottam a hangod.

A távolság megidézése

mint részeg a kocsmasztalon –
a kertben

szilvafák kék harangjai
dünnyögnek

egy kört rajzol köréd a kés
egy kört a homokba

innen már csak a tükörkhöz
juthatsz egy lépéssel közelebb

aztán a faágtól a gyökérig
egy kiáltás borzolja föl
szeretőd haját

(1971. nyár)

Hamu és ecetfa

hátadat fény veri –
a tetőkön
kiáltásod ostora
csattog

a tükrök felszíne alatt
nem látod atlantisz tornyait

a hamuban
térdeplő ecetfák
dadognak

Föld és kés*1*

mint puskaeső lövi ki magából
a fészek a madarat

2

a kés túloldalán
már a tükrök sem hullámzanak

3

szél sem feszül a hold vitorláinak

4

csak a föld
csak a föld zuhog
koponyám üregeibe

5

Arcom csöndjét fölverik
a forrást kereső szarvasok

Fekete vár

1

cafatokban lóg a kúrtszó
a fák agancsain
szél sem sodorja el

2

az emlékezés hídját is
fölvonták már

3

bástyák komor falaiból
úgy fröccsent ki az éjszaka
mint haldokló száján
a vér

4

nincs már mi összekössön
az elérhetetlennel

5

csak a hold vize gyűrűzik
ha egy kavics
véletlenül
a kútba hull

Túl

fák imára kulcsolt ujjain
varjak rózsafüzére

hátráló tengerrel szemben a sivatag
szétvert tükrök előtt a kések

a hamu palotájában
elsüllyedt bárkák romjai:

a balladán túl
keskeny ösvény
vezet a hóesésig

ahol már kiáltásod sem
árnyékolja be
arcodat

Maszkok

1

Egy kés. Homlokodhoz közel. Homlokodhoz távol.

Talán madár zuhan. Kizuhan az éjszakából.

Mint a kő. Se szárnya, se röpte. Csak zuhanása.

Egy virág. Homlokodhoz közel. Az éjszakába.

Tükrök illúziótlanságával intett feléd.

Homlokodhoz távol. És mégis megérintenéd.

Két szemüregedben két gyertya pislog. Érte.

A térből utána mész egy teretlenségbe.

Mélyhegedük ölében a madár lánzol.

Homlokodhoz egy egész idővel távol.

2

Két szárnycsapás közti térség. Távolabb.

Néhány mozdulat. Ami mindig itt marad.

Szentélyek a fák. Kereszt s tornyok nélkül.

Gyökerek kriptáiba a csönd belekékül.

Évszakok mankóin zsoltárok bicegnek.

Egy arc, egy lányom feszül. Földnek, köveknek.

A tükörben a sorsod. Sorsodon túl: semmi.

A képből életedet mindig kifelejtji.

Sorsodon túl: semmi. Agyagból, húsból, fából.

Madár tolla lánzol. A madárhoz távol.

3

A kenyér: barlang. Fölötte hold az arcod.
Néhány csont. Néhány faág és kusza rajzok.

A tűzön: ami az arcodból még kimaradt.
Néhány elképzelt táj. És még néhány fadarab.

Néhány ütés és néhány megütött. Néhány dallam.
Homokóra-ütem néhány dallam nélküli dalban.

Hamu rakódik a kenyérre. Hamu a holdra.
Éhségek. Egy arc mögött mindig egy egész horda.

A kert számlapján lábnyomok. Földtől földig.
Torzók. Befejezésük mindig csak kezdődik.

Esti dal

Sok úton egyszerre halad ő. Hófűvésben és nyáréji csillagzatok alatt, minden időben. Wroclawban Wieszlawval vodkázik. Prágában Dúdorral sörözik, Pécsen Stenczerrel cseresznyézik, Nagykaposon Kulcsárral borozik. Valahol mindig meghal őt. Fáradtan csuklik egy út menti kőre vagy faárnyékba zuhan ájultan. És hull és zuhog rá a fény. Rézsút vagy merőlegesen: mindig más megvilágításba kerül ő. Mindig valaki más ébred, s más tér nyugovóra benne. Papírsákóját elfújja a szél, papírholdját elúzi a szél. Maga felé fordítja idegen arcát. Rengeteg vizen ringó bárka ő, s rengeteg bárkák hajósa is ő. Most este van, és bort iszik, és nem énekel. Csak néz. Csak utazik.

II. ISTENTELEN SZÍNJÁTÉK
1978–2008

„... agyból, szívből, ágyékból
kapuk nyílnak”

William Blake: Milton

A teremtés előtt

„Amit ma megtehatsz...” – gondolta az Úr néhány órával a teremtés előtt, és – saját nézetei egyeztetése végett – még egy utolsó munkaértekezletre hívta össze legközvetlenebb munkatársait.

(„Ugyan, mit akar ez már megint?” – imígyen szólott Lucifer a tanácskozássra szólító harsonaszó hallatán, de amit ő mond, annak igazán nem kell bedőlni, jól tudta ezt maga az Úr is, akinek nézete szerint a hivatalosan engedélyezett ellenzék hivatalosan engedélyezett véleménye a leghasznosabb kötőanyag minden igazi hatalom alapjaiban.)

Ezen utolsó megbeszélés ünnepélyességét, fontosságát és nem utolsósorban önnön isteni figyelmetességét az Úr azzal is nyomatékosítani kívánta, hogy a résztvevők netalántán elszunnyadó figyelmének ébren tartása céljából tormás virsli, feketekáv és szántói víz felszolgálatát rendelte el.

(„Ha ez így megy tovább – imígyen szólott Lucifer –, itt a legfőbb ideje, hogy a szellem három átváltozásának princípiumát kidolgozzam, nevezetesen azt, *hogyan lesz a szellemből tevé, a tevéből oroszlán, és végül az oroszlánból gyermek.*”)*

Ám lévén mindez néhány órával a teremtés előtt, a fentebbi frissítőket, tehát a tormát, a virsli, a feketekávét meg a szántói vizet az Úrnak még a tulajdonképpeni világot megelőzően kellett megteremtenie.

(„Fogadni mernék, hogy szavazást is elrendel az öregÚr – imígyen szólott Lucifer –, hiszen a szavazásban, az egy-hangúságban leli legnagyobb örömét. *Igen, az alkotás játékához, testvéreim, szent igenlésre van szükség: a maga akaratát akarja most a szellem, a maga világot nyeri el, ki elveszítette a világot.*”)

---

* A dőlt betűs szövegrészeket Friedrich Nietzsche *Zarathustrájának A három átváltozásról* szóló részéből emeltem ki Szabó Ede fordításában.

S noha bizonyítékaink erre vonatkozóan nincsenek, erős a gyanúnk: az isteni gondviselés felsorolt remekeinek is nem kis szerepük volt abban, hogy a mennyei vezérkar egy arkangyalként megszavazza a világteremtés aprólékos gonddal kimódolt tervezetét.

(„Megyek, szólok Belzebubnak, hogy befűthet – imígyen szólott Lucifer. – Rotyoghatnak már, *, itt az ideje, rotyogjanak csak a bugyrok: a testvérgyilkosok bugyrai, az antagonisztikus ellentétek bugyrai, a forradalmak és ellenforradalmak bugyrai, a külső és belső konszolidáció, a külső és belső disszidensek és emigránsok bugyrai...”)

„Már csak ezért is érdemes lesz – gondolták a nagyérdemű igazgatói tanács nagyérdemű tagjai szájuk szélét nyalogatva és nagyokat cuppogatva a tormás virsli, a feketekávé meg a szántói víz után. – Pompás lesz, gyönyörű ez a világ!”

(Dunaszerdahely, 1981)

* Indulatszó. Tetszés szerint behelyettesíthető.

KÉT FÜLE KÖZT ÁDÁM...**Papírlap dalol**

ÁDÁM ÍR

Zenét hallok ma mindenből
a bútorokból zene szól
dudorászik a lámpa is
a szék az asztal földalol

Énekel a falon a kép
tíz cserépben zeng a virág
s polcaimon több ezer könyv
ma engem is zengeni lát

Danáznak vígan tagjaim
minden hajszálam füttyörész
zsigereim és sejtjeim –
zeng részeimben az egész

Elöttem papírlap dalol
fölöttem a mord mennyezet
hisz most teremtem amiről
az Úr megfeledkezett

Ádám álmodik

Trillázó sárgák, tündöklő kékek,
lágy zöldek, puha lilák,
mocori részek, lomha egészek,
fürdenek vakító, isteni fényben,
éteri zenétől zeng a teremtett világ
(emitt manna, amott nektár,
az egész, akár egy mennyei Snack bár):
íme, az éden, az édeni éden,
Ádám is itt van, egy bokor tövében
szundi-szndi-szundikál
(nem messze tőle a tudás fája áll),
felhorkan időnként, s körülnéz, hol van,
majd újból elalszik,
álmodik rólam.

Ádám búcsúja

A WEÖRES-NAPLÓBÓL

Minden egész eltörött? Nosza, jött Weöres Sándor, és nem hagyta veszendőbe menni a részeit! Hulltukban kapkodta el vagy épp a földről szedegette föl minden egész szertefröcsögő, kisebb-nagyobb darabkáit. Aztán újból összerakta azokat. Hiánytalanul, egyet sem elvétele, egyről sem megfélekezve. Minden színt, minden hangot. Minden illatot, minden mozdulatot, minden álmot... Minden egész minden valóságosan létező és minden nem létező parányát. S olyasmit is hozzá-hozzátett, ami eredetileg nem is volt, nem is lehetett része egyetlen egésznek sem. Pontosabban, ami az ő eljövételéig nem volt, nem lehetett része, amit csak ő talált, mert csak ő találhatott meg, amit csak ő hozott, mert egyedül csak ő hozhatott magával. S ez pedig a világ Weöres Sándor-i szemlélete. Csak így, s csak ezzel lett/lehetett teljes a világ, ő maga pedig a világban külön-világ. Külön-világ, a maga teljességében: Weöres-univerzum. És az ember el-elcsodálkozik, hogy létezhetett évezredekig, évmilliókig, hogy létezhetett minden, ami egész volt, minden, ami az emberi kultúra, az emberi nem volt, nélküle, illetve annak Weöres Sándor-i látása nélkül. Hiszen ez képtelenség! S ha képtelenség, egyedül azzal magyarázható, s egyedül az indokolja jogosságát, hogy már az idők kezdete óta minden (csak?) arra volt jó, hogy egyszer, egy minden addiginál kuszáltabb században megszülethessen a világ Weöres Sándor-i összefoglalása, minden eltört egész weöresi harmóniája. Egyedül azzal, hogy már az idők kezdete óta minden feléje mutatott. Hogy Istennek, aki vagy van, vagy nincs, s annyiféleképpen van és annyiféleképpen nincs, az egész evolúció, az emberi civilizáció egész fejlődése mindössze arra volt jó, hogy egyszer, egy minden addiginál hitelenebb században Weöres Sándor a saját képére teremtsen őt. És Weöres Sándornak köszönhetően borzongva szemlélje azt az ezerszer elátkozott isteni csodát, melynek világ a neve, s amelyet ő képtelen volt igazán megteremtteni. Hát most? Mi lesz, mi lehet ezután? Egyszerre kegyetlen is, kegyes is hozzánk a sors. Kegyetlen, mert Weöres Sándor előbb halt meg, mint mi, s kegyes, mert nem születtünk korábban, mint ő.

(Budapest, 1989. január 23.)

Jeges éj sötétje hull

ÁDÁM EGY ÁLMATLAN ÉJJELLEN

szám futóárkában lapulnak a szavak
kushadnak csak sehol mámoros hurrá
szemem bombatölcsér víztükcrén a nap
megcsillan majd jeges éj sötétje hull rá
gubbasztok napra nap mint könyv becsukódtam
lapjaim közt préselt virág a lélek
körülvésznek s zúdulnak rám ki voltam
mord falak zord szögletek és élő élek

Az ünnepnek vége. Harlequin...

A BOHÓC-ÁDÁM

az ünnepnek vége a zászlókat
összeszedik tisztára söprik és mossák
az utcákat tereket sétányokat van aki meg épp
gyomormosásra szorul az ünnepnek vége
a plakátokra új plakátokat
ragasztanak az emberek
rendet raknak
magukban
a szónokok szavai is
a helyükre kerülnek bennük
az ünnepnek vége Harlequin szomorúan
járja a várost mindig ilyenkor a legszomorúbb
ilyenkor ünnep után
fél mindig leginkább a haláltól
a zászlókat összeszedik tisztára
söprik és mossák az utcákat tereket
sétányokat takarítják a villamosokat
a trolis- és autóbuszokat és sorra kerülnek
a metró- meg a vasúti kocsik is tiszta
a levegő és tiszta a város fölött
az ég
mégis valami furcsa bűz
valami kibírhatatlan rothadásszag
leng be mindent amerre Harlequin megfordul
mintha isten rothadna valamelyik külvárosi kocsmazugban
mintha isten rothadna a belváros árkádjai alatt
mintha isten isten mintha maga isten
az ünnepnek vége a zászlókat
összeszedik Harlequin

szomorúan járja

a várost

a szembejövők szemében kiürülten ásít a kozmosz

mindenütt angyalbél

mindenütt frissel kifordult angyalbél gőzölög

Ádám kisdolgát végezvén

Ádám, nem lévén akkortájt pisoár,
kisdolgát végezvén, egy fa tövében áll,
eltöpreng közben ezen-azon, *vanon* és *nincsen*,
amikor hirtelen rászól fentről az isten:
„Jóllehet tökéletes minden, valamit elrontottam, tudom,
különben is, az egész teremtést már nagyon unom.
De te, szerencsétlen, agyagból formált alak,
kit kitüntettelek, midőn a saját képemre formáltalak,
kiűzetésed ezennel visszavonom,
amire, hidd el, megvan minden okom,
s téged bízlak meg, kit teremtő szellemem szült,
lépj helyembe, s hozd helyre, ami nékem nem sikerült!”
Ádám csak hallgat, hinni nem akar fülének,
s csak mikor dicsőítésére felzeng az angyali karének,
szólal meg halkán, szomorúan:
„Ó, hát bolondnak nézel? Hagyjál húgyozni, Uram!”

Én nem tagadtam...

Én nem tagadtam Istent, nem, e jóságos tatát,
ő tagadta meg bennem s általam saját magát.
S a Paradicsomot is elhagynom azért kellett,
mert ő volt, aki nagyon unta már az Édenkertet.

Délutáni csúcs. Ádám kinéz

Ádám kinéz az ablakon
Délutáni csúcs az Alkotás utcán
és a Déli pályaudvaron
A személykocsik autóbuszok
villamosok valamint
a járdák peronok
és a vonatok
tele vannak trilobitákkal
melyek kissé ugyan döcögve
és egymást löködve
céltudatosan haladnak
az emberré válás útján
Isten továbbá a világteremtés
és az Éden kicsit még távolabb vannak
az időben
Bár Ádámnak ez utóbbiakkal kapcsolatban
gyakran támad az az érzése
hogy a Paradicsom kertjéből
kiűzttetett még mielőtt az Úr
megteremtette volna a világot
az Édenkertet
és saját magát

Két füle közt Ádám...

Idegen kabátként vetném le magamról néhanap életem

Napjaim gombját átbutatnám a velem törtétek gomblyukán

Kihúznám kezem mozdulataim kabátujjából Átcsapnám vállam fölött elnehezült éveim

felöltőjét

Holtak itt felejtett tekintetének lüktetése élők pulzáló lélegzetvétele mocorogna közben

a térben

Ave!, ave! – zeng köröttem a kozmosz

Nevermore! – sóhajtja hangtalan vállamon egy holló

*

(Szférák zenéjétől hangos a pokol

Két füle közt Ádám elszántan gyalogol)

A VAK TÁRLATVEZETŐ**A kép haja**

LEVÉLTÖREDÉK JAKOBY GYULÁNAK

Az asszonynak egy reggelen

nőni kezdett a haja

Estére már

tíz centivel hosszabb volt

mint amilyenek a mester

megfestette

Másnapra elérte a kép szélét

túlnőtt az aranyozott kereten

s azóta is csak nő és nő

Időnként örvényleni kezd

szélvihart kavar

Lassan már

tele lesz vele a szoba

a város

a kozmosz

Nem vágom le

Anche io sono pittore*

---

* Az utolsó sor Correggio mondása; jelentése: „Én is festő vagyok.”

Énekelnek...

Énekelnek a színek.

Suttog a barna, a kék zizeg,
föl-fölsajdul a zöld.

Ficsúr a piros, a sárga hölgy.

Soha vissza nem térő alkalom:

éj van, a képet hallgatom.

A képet, mert én is itt vagyok,
én, aki sehol nem vagyok.

Ott ragyogtak a déli verőfényben

Tűnődés közben történt, eltűnődve mondom,
képeket pillantottam meg egyszer az égbolton,
csak úgy, keret nélkül – D. I. aggatta őket oda,
hiszen szerinte: a ráma a képeknek csak kaloda,
ott ragyogtak hát a déli verőfényben rámátlanul,
miközben festőjük itt aludta részeg álmát alul,
itt, a földön, hiszen e helyt van pokla, édene,
hol kinyílhat kínjában sorsa, lényege,
s fest, fest vadul, azután kábán szétekint,
és az égboltra aggatja képeit.

A képek

Van úgy
hogy eltűnnek szobám faláról a képek
légnemű anyagokká
gázokká
gőzökké bomlanak
s én mélyeket szippantok a levegőből
belélegzem Boscht
Tizianót
Csontváryt

Dalí, 1931*I. Métamorphose végétale*

Ó, a zöldek sosem-volt tombolása!
 Édes-zöld, savanyú-zöld, sós-zöld, keserű-
 zöld háttér előtt tétován áll a ló.
 Tomporán, hátán faágak virágzanak,
 beindázzák sörényét, szügyét
 a gyökerek,
 épp most fordul állati létből
 növényi létbe.

És szomorú,
 véghetetlenül szomorú.
 Csak éppen sírni nem tud.

II. La Persistance de la mémoire

A távolban csak a tenger ketyeg,
 csak a tenger, csak a tenger,
 csak az ketyeg,
 s fehéren lángoló bércek ingái
 jelzik a múlt időt.
 A percek hangyái szertemásznak,
 szotyós gyümölcsként a faágról
 lecsorognak,
 lecsorognak és szertefolynak
 az órák.

Hirtelen megszólal

TÖREDÉK EGY VALLOMÁSBÓL

Jakoby Gyulának

Esteledik,
de benned már régen este van,
akárcsak a veled szemközti
képen,
a megfelelő jelzót keresed,
az egyetlent,
melyet odailleszthetnél
e régen tartó est elé,
de a jelzők egymással felcserélhetők,
pontatlanok.

Csend van,
mert benned régen csend van már,
a veled szemközti képpel
társalogsz szótlánul,
s magadba szívod
a színek mélyéből,
a lila, a kék, a zöld mélyéből,
a lila, a kék, a zöld mélyének mélyéből
áradó illatot,
a képen lombosodó nyers fa illatát,
hallgatod a nyers fa hangtalan zengését.

Esteledik,
de minden olyan valószerűtlen,
minden olyan megfigyelhetetlen,
minden olyan elmesélhetetlen,
a veled szemközti kép is,
s a veled szemközti képen minden,

mert minden,
ami valószerűtlen,
megfigyelhetetlen és
elmesélhetetlen,
benned az.

Csend van,
mert minden kimondott mondat után
újrafogalmazódik, és minden mozdulat után
átrendeződik a világ,
átrendeződik az életed;
egyre vadabbul tombol a sötétség,
akárcsak a veled szemközti
képen,
már-már teljesen megtölti légzőszerveid,
már-már teljesen betömi pórusaid,
amikor hirtelen,
hirtelen megszólal,
megszólal és virágillattal,
virágillattal tölti be szobádat
a fény.

Az áldott.

A vak tárlatvezető

Én azt mondom,
nem a szem függvénye a látás,
csak a szemléleté.

A színek bennem születnek meg,
ám elveszni,
uraim,
bennetek vesznek el.

*

Ez itt egy holt tükör.
Benne van minden
(erdők, illatok,
hullámverések tengere),
ami kívüle.

Arcom helyén
rések, repedések.
Mélyükön kiáltásaim szárnycsapkodása,
húsom lángoló rózsái,
az erek szélzúgása,
a vér harangzúgása.

*

Odin a fél szemét adta a tudásért.
A látásért, mivelhogy a tudás: látás.
Ha egyszer újra látni kezdenék,
elveszíteném a világot,
melyet elveszített világaim helyébe
magamnak megszereztem.

*

Minden (csak?) anyag, (csak!) anyag.
A színek, a formák, idomok.
Minden az anyag (vak?) (vak!) elrendeződése.
Az ujjak kiemelik a képet a külső éjszakából,

s a koponyaüregben (az idegekben?!) minden
éles megvilágításba kerül.

A tapintás nevükön szólítja
a kinti dolgokat.

A durva szürke s a lány kék
így megmenekül.

*

Uraim, a dolgok vakok!

Holnap eső lesz,

holnapután köd is talán.

Ám addig még énekelnek,
addig messzehangzók.

*

Látjátok ezt a megfestetlen képet?

Címe szerint: *Álmodik a fa.*

Az üres vászon mögött
lombosul.

Átcsobbannak a rámán...

A kép szétfolyik a falon
Átcsobbannak a rámán a színek
Lecsorog a mély-kék a meleg-barna
Hideg van itt Nagyon hideg

Belep a dermesztő sárga
Reggelre halott-sápadt leszek
Visszaárad a palettába Picasso Corot
Üresen zengenek a kozmikus terek

A Sehogyse dicsérete

Dúdor Istvánnak, a festőnek

„Éljek.”

(Csiki László)

Ülök a parton egy padon a partra néző ház előtt amely nincs sehol

Hogyan is lenne ott ha nincs előtte pad és nincsen part se – minek a partja legyen ha még csak egy cérnaszálnyi patakocska sem folyik ott

Így hát a vizet az innenső partját a partra néző házat s a ház előtti padot csak oda (hová is?) odalátom

És a padra a nincsen-partra néző ház előtti padra odalátom magamat is amint nem ülök ott

Fölöttem sárga – azt hiszem: okkersárga – égbolt amit még sohasem láttam ilyennek mert ilyen égbolt nincs is vagy ha van hát csak bennem aki nem vagyok

Alattam pokloknak mélye asszonyöl-mély pokloké de ezek az asszonyok sosem léteztek csak olyankor jönnek hosszú tömött sorokban csak olyankor jönnek elő amikor –

Jobbra tölem egy fa – azt hiszem: platán – egy fa amely nincs ott

Mert hogyan is lehetne ott

Hogyan is lehetne hogyan is ha nincs az a bizonyos az a cérnaszálnyi patakocska sem amelynek az innenső partjára néző ház előtti padon ülök és hajamba – hajamba belekapaszkodik a szél s mint büszke szálfákat egyenként forgatja ki gyökerestül hajszállaimat

Már százezer éve vagyok itt

Már százezer éve látom magamat ide a nem létező vízpartra néző ház elé

Már százezer de legalábbis huszonkilenc éve és két hónapja

Be kellene mennem a házba de az a ház nincs is ott

Meg kellene fésülködnöm de nincsen hajam már

Meg kellene borotválkoznom de nem nő szakállam már

Fogat kellene mosnom de fogam sincsen már

Ennem-innom kellene de ételem-italom elfogyott s lenyelni nyelőcsövem megemészteni gyomrom sincsen már

Szeretkezni kellene de nincs kivel s gyönyörű ékszerem-rangom sok bajvívásban sincs meg már

Be kellene mennem a házba de nincsen lábam már
 Énekelnem kellene de nem tudok levegőt venni nincs tudóm cifrázni nincsen nyelvem
 már

Káromkodnom kellene de nincsen szavam már
 Lesújtani hatalmas-szép öklömmel de az sincsen már
 Készül a költemény néhány kihúzott szónak átírt mondatnak összegyűrt papírlapnak
 Készül a költemény készül önmaga hiányának
 Áldott legyen ez a sehogyse-állapot
 Áldott legyen mert sűrű
 Áldott legyen mert nyomasztó
 Áldott legyen mert nem enged kicsusszanni sehonnan sehová
 Áldott legyen az a bizonyos az a cérnaszálnyi patakocska is amely nincs itt
 Áldott legyen a nem létező vízpartra néző ház és
 Áldott legyen a ház előtt a nem létező pad is amelyre oda (hová is?) odaláthatom
 magamat

Áldottak legyenek a sárga – azt hiszem: okkersárga – egek és az asszonyöl-mély
 poklok mert –

Áldott legyen a nem létező fa – azt hiszem: platán – a jobb felőli fa

Nincs-lombjaiban nincs-madár

B

efejeztetett

L

A HÚS BOHÓCA**Én**

Én. Hányszor mondom:

én, én, én, én. Én.

Mi van e mögött?

Mi van e szó mögött?

Mi van e szó mögött,

s a mögött,

hogy annyiszor mondom:

én. Én, én, én, én.

Én: kőbe hajló rózsa.

Én: végsőt csobbanó sivatag.

Csontra meztelenedett ujj,

s a köréje tekert

hajszál,

mely sohasem volt senkié.

Szemüregem kiszikkadt tenger medre,

mélyén fényben fel-felcsillanó kagylóhéjak,

kihúlt képek,

megíratlan metaforák

holt meteorjai.

Én: kozmosz remegése, dübörgése.

Én: a semmi dobhártyája.

A semmi szeme,

mellyel rálát a meglevőre,

s a nem-levőre is.

Én. Hányszor mondom:

én, én, én, én. Én.

Mi van e mögött?

Mi van e szó mögött,
S a mögött,
Hogy annyiszor mondom:
Én. Én, én, én, én.

Én vagyok, én

Én vagyok ez a kéz,

ez a száj, ez a szem, ez a homlok,

én vagyok, én.

Ez a lehelet és ez a testszag is én vagyok,

s az ujjperecek e roppanása nemkülönben.

Szüntelenül beleköltözöm

elmozdult mozdulataimba,

megbotlom elhagyott lábnyomaimban.

Én vagyok az a prosztatás, mérges öregúr is,

aki már soha nem leszek,

s a halott,

akit valaha megszült anyám.

Mögöttem kóbor szelek dünyögnek, énekelnek,

isten könnycseppjeit virágzó barkaág díszileg előttem.

Az egünk

Egy örülttel társalkodom napok óta
vele élek azazhoggy bennem él
nem sejtí senki a létezését
csak én tudom
hoggy velem van szüntelen
beszélek hozzá és viaszszól
leheletétől megolvadnak a kövek
a kiürült úr felzeng szavától
hajam színe a haja színe
s az ő szeme villan a szememben
a mozdulataitól oly jellegzetesek
a mozdulataim
hanghordozása alapján ismerni rám
ha megszólalok
egy örülttel társalkodom napok óta
én kérdezek – ő válaszol
azután ő kérdez – s én felelek
nem tudom mit akar
nem tudja mit akarok
felnézek az égboltra s azt mondom:
„Az egem az eged”
s ő azt:
„Az egünk”

Mint temeti

A halott fölkel az ágyból
kiballag a fürdőszobába
tükörbe néz
s az arcomat látja benne
fogat mos
törülközik általam
mindenütt a nyomomban van
reggelizik velem
az asztalra könyökölök
tenyerembe rejtjük
fejünket
velem együtt ül a vécén
beszél a számból
érdemeim erényeim
néki köszönhetem
vétkeimért
őt okolom
lépteim koppanásában is
az ő léptei énekelnek
döglött macska nyávogását
hallom a fülével
kővé merevült virág illatát
szívom magamba az orrával
s a szemével látom
mint temeti be magát földdel
egy béna sírásó

Diptychon

I. A városra rácsukódik

október van és alkonyodik
 szememben neonreklámok fénye gyúl
 ablakom alatt a rákóczi út hömpölyög
 koponyámban láthatatlan istenkéz matat
 módszeresen tünteti el belőle
 a gondolatokat emlékeket
 ürességet rak a helyükbe
 dolgozom még
 ám a lélek
 az éjszakára
 készül bennem már
 szeretnék egy kutyát s érzem
 lábaimnál szuszog békésen
 pedig nincs is ott
 meztelenül állok a zuhany alatt
 nehezen vagyok már frissebb
 fáradtabb bármitől
 minden lefekvéssel a halált próbálgatom

ha végigmegyek a lakáson
 jön mindenhova velem
 a városra rácsukódik a szemem

II. Föntről csillagport

a városra rácsukódik a szemem
 az éjszaka egyelőre álmomban történik meg velem
 a semmit próbálgatom ilyenkor illik-e hozzám
 s illik-e a halál ajkához szám
 sűrű feketeség vesz körül melybe pókfonálon
 alá-aláereszkedik még egy-egy kósza álom

melyben egyre inkább nincs és nem történik semmi
mely nem is marasztal de nem is kényszerít már menni
aztán az egyre nehezebb ébredés ha múltán az éjjel
a szemem megtelik vakító-bántó fényvel
mely onnan egész bensőmre tovább terjed
s futótűzként föléget fölperzsel mindent bennem
életemben egyre több az üszkös csonk a füstös orom
és egyre sűrűbben száll kavarog bennem a korom
csontjaim karóin varjak rikognak
a tegnap a ma s erőtlenség a holnap
míg eltelik lassan az utolsó nyomorult órák
s fönről a semmi láthatatlan csillaport szór rám

Köröttünk böglyök

Szép vagy. Szemed nyíló teavirág.

Mégsem tudok ma nevetni rád.

Köröttünk böglyök seregelnek.

Bennük halottaink énekelnek.

Szárnyával apám

nem halt meg apám nem csak madárrá változott
itt röpköd azóta koponyám ege alatt
kinéz a szememen kirikkant haj a számon
szárnyával a végtelen időt méri bennem

A hús bohóca

Torkom szárítja szemem szikkasztja
az itt-lét orkánja

ez az öldöklő számum
elmaradnak mellőlem emberek állatok
lassacskán már az isten is rám un
élek *-telen* és *-talan*
a munkám lélektelen
kószálok céltalan
s részegnek hisz mindenki aki lát
meg-megbillen fölöttem az ég
mint madarak szárnyai alatt

a világ

mulatságos lehetek így

igazán mulatságos

akár egy énekes kabóca

én

a semmibe bomló hús

színésze

bohóca

A bronzban

Hallom, hogy nő majd testemből a fű.
Szívembe miként marnak a kotrógépek,
s hogyan dolgozza fel az esővizet
és a hólét a vesém.
Kiüresedett kagylóhéjjá válik a végtelen tér,
egyszer-volt tenger:
a belőlem kiszakadt idő zúg,
muzsikál fel benne.
De még kedd van.
Addig még szerda, csütörtök.
Elkapok egy labdát,
melyet gyermekkoromban dobtam el.
És tovább dobom:
elkapom-e még?
Megütnek, feljajdulok,
de csak évek múlva hallani a hangom.
Piros kutya csahol bennem:
a vér;
Homérosz kialudt szeme
süt rám az égről.
Szám megnyíló barlangmélyében
eleven test tüzel:
a nyelv matat, pizsmog
a vöröslő félhomályban,
világokat formál testtelen szavaimból.
Amíg fű nem nő belőlem,
s szívembe nem marnak a kotrógépek.
Amíg meg nem szűnnek határait,
melyek pontosan megszabták mindig:
mit,
mikor,
meddig;

amíg mindenütt jelenvaló,
azaz mindenünnen hiányzó nem leszek.
De még kedd van.
Addig még szerda, csütörtök.
A hús,
a csontvelő,
a test nedvei,
a drága enzimek
mégis hallják már a harangszót.
Pedig csak készülődik.
Még csak készülődik,
szárnyát próbálgatja tétován
fém-hideg fészében.
A bronzban.

Most, hogy hajad lassan kihull

Körötted tárgyak, növények, állatok
csillagrendszere.

Kultúrák erdőségei,
eszmék, filozófiák bozótosai.

S te mindig a háttérben maradsz,
sosem lépsz ki a tekinteted mögül.

A nevedet előreküldöd,
s az rendszerint előtted jár,
sokszor helyetted is.

Az emberek neveden szólítanak,
és a nevedet szólongatják:
nem felelsz,
nem tartozik rád.

Lányomaid s két-három maréknyi
hajzat közt éltél eddig.

Most, hogy hajad lassan
teljesen kihull,
felülről nem lesz határod már.

Koponyád egyszer csak a csillagok közt
villan meg,
felszikkázik,
s kialszik azután.

Ha meghalsz,
elsőként a neved porlad el.

Előtted mindig az üresség fog járni,
s csak az üresség után
te.

Szorít a lét

Szorít, úgy szorít a lét,
mint az ingnyak,
csak ez ki, ha megfulladsz
se gombolható,
köröttem testtelen, léha
angyalárnyak ingnak,
lázálmának tud csak engem
a Mindenható,
lelkemnek harangja örült
visszhangokat ver,
őszülő szavaim szájából
csorog a vér,
szorít, szorítja torkom a lét,
amúgy gyilkos módra,
köröttem lázas liliomok üvöltenek
lesz-re, van-ra, volt-ra.

...MERENG A DÁN KIRÁLYFI**Hogy zeng föl**

Időnként

talán valamelyik szállodaszobában

(az utcáról autóbúgás és villamoscsilingelés

ömlik be vastag sugárban az ablakon)

nagyon magányosnak érezzük magunkat

(nem kapcsoljuk be a rádiót)

csak fekszünk az ágyon

(nem megyünk ki a fürdőszobába lezuhanyozni)

és hallgatjuk elmélázva

(a telefon is néma)

hogyan zeng föl

bennünk

(az utcáról vastag sugárban

autóbúgás és villamoscsilingelés)

hogyan zeng föl

valahonnan

az idők mélyéből

Altamira

Cromagnon

Ébredés után

Összeszedetem magam reggelenként
mint akit az álom darabokra szerelt szét.

Ez itt a karom, a fejem,
ezek itt a zsigereim, s ez a lüktető
húscsfat: a szívem...

A helyükre illesztem részeim,
szemüregembe visszahelyezem a szemem,
meglalt tüdőmmel elvégzek
néhány légzőgyakorlatot,
majd fogat mosok,
s megvakarom a halántékom
alá visszakerült fülem.

Visszanéz rám,
s egésznek mutat föl a tükör,
suttogást hallok a fürdőszoba ege alatt,
köröttem Eufória kisasszony
lebeg,

tapsikol

láthatatlanul.

Boldogság

Belém költöztek az ég madarai mind
a sasok a héják s a pötyöriek egytől egyig
szárnysuhogásuk hidegében hűsöl agyam
tolluk körülbélelte
mintha fészekben pihegne szívem
ami kint volt bennem örvénylik lassan minden
a folyók is bennem kanyarognak
az ég homlokom mögött kékít
s boldogság önt el
ha belső tereimet reggelenként elárasztja a fény
és isten hangját hallom a *bent* angyali szellőiben
s az hangzik fel a *kint* istentelen szélzúgásában is

Önarckép, negyvenévesen

A szememnél kezdődik a kozmosz,
de befelé növekszik, tágul.

Bolygók keringnek koponyámban,
fénylő lángcsóva csap ki a számból.

Holt kövek, izzó napok hevernek
bennem egymás hegyén és hátán.

Velem kárhozik el az Isten,
és velem üdvözülni itt a sátán.

Kitódnak a számból

Farkasok, bárányok szeme kiürül lassan.

Elhagyott üvöltés, bégetés leng a táj fölött.

Csecsemő álmaim agyveleje kiloccsan.

Kitódnak számból a ködök.

Az éjszaka

A holdból mint sebből a vér
ragacsos fény szivárog
patkány surran át az utcán
háztetőkön macska nyávog

Cibálja odakint a szél
az éj csillagos bokrát
szobád barlang-homályában
ezernyi rémes árny ront rád

Majd szép szerveid szavaid
kéklő ködökbe tűnten
szétfröccsennek azután
lebegni kezdenek az űrben

Részekké fröccsent...

Szavaim céljukat untalan elvétik,
nem látszom egészen, csupáncsak derékig.
Deréktől lefelé mintha egy fal mögött lennék én,
s nem volna másom túl lábam és ágyékom emlékén.
Mintha egy sehol-nincs ablakból hajolnék tán épp ki,
tétován, mint ki se másokat, se magát nem érti.
Deréktől fölfelé csillagok porától ragyog fel mindenem,
hevernek szétfröccsent tagjaim, szerveim szanaszét az égi réteken.
S nem láttat egésznek többé már semmilyen bonyolult optika,
mintha a teremtést rég romba döntötte volna egy orv hiba.
Mert mire készítette Istent a hatalma?
Parányi részekké osztotta, ami egy s egész volt valaha.

Flóra és kő

Éjszaka van, a reggel messze még
ásító űrbe bámul ablakod
szorongásaid bíbor virága
bontja szirmát e kései órán
zúgva zúg félelmeid fenyyese
képzeltéseite ellepnek mint ki
szavannák sárgult fűvében gázol
riadtan fülelsz apró neszekre
melyek zuzmóként telepszenek rá
agyadra s szíved is megülék végül
apró szúrások gyors nyilallások
tóparti nádasa ring testedben
hideg kőbe mártod szép kezedet

A benső erdő

KIEMELÉS A COMMEDIÁBÓL

„Az emberélet útjának...” mely részén is,
 a felén?, vagy azon már jóval túl?,
 „egy nagy sötétlő erdőbe...”*, de nem, dehog
 jutottam,
 hiszen az az erdő bennem van,
 bennem nőtt és bennem sűrűsödött az évek során,
 bennem vált oly áthatolhatatlanná,
 hogy a napfény is csak nehezen
 tör át sűrű lombjain,
 mindig valami rőt félhomály,
 a hús piros derengése jellemzi azt az erdőt,
 az erdőt, *melyből kijutván láttam,*
hogy nem jutottam ki,** s melyben
 úgy bolyongok fától fáig,
 miként a világban
 bolyonghatott Teiresziász,
 kinél senki nem volt jobb tudója
 élők és holtak,
 istenek és halandók sorsának,
 ám hogy milyen színű
 a föld,
     a fű,
         az ég,
 arról sejtelme sem volt,
 „az emberélet útjának...” mely részén is,
 a felén?, vagy azon már jóval túl?,
 „egy nagy sötétlő erdőbe...” de nem, dehog
 jutottam,

---

* Dante: *Isteni Színjáték*, Babits Mihály fordítása.

** Idézet Branko Miljković *Első ének* című verséből Fehér Ferenc fordításában.

hiszen az az erdő bennem van,
s ebben az erdőben minduntalan
a maguk állati létét élő szerveim –
a tüdő szarvasünője,
a máj medvéje, a vesék nyulai,
a belek kígyói – kerülnek utamba,
s láttam már a lomhuló szívet is,
fölbukkant, aztán tovabicegett,
ám rendszerint csend van,
csend van ebben az erdőben, melyből
kijutván láttam, hogy nem jutottam ki,
csak csend,
csend és béke,
amit időnként a vér
bősz folyózúgása, agyam s idegeim
gallyreccsenése,
szorongásaim lombsuhogása
tör meg.

Dzsungel

Makákó: árnyam hintáz a lámpafény liánjába kapaszkodva
Tegnap tegnapelőtti s még korábbi szavaim madarai rikongnak
Bútorok könyvek kövér levelei közt motoz az éjszaka szele
Papír tisztásán tüzet rakok: piros tintám lángja felcsap az égig
Elfelejtett terveim vágyaim kígyói sziszegnek rám a fotelok bokrai mögül
Holnapi álmaim holnaputáni szorongásaim serege les rám
Az ágyam fölötti falipolc lombjai közül
Manók: ruháim susorognak a szekrény odujában
A szőnyeg rothadó avarjában lábnyomaim bogarai férgei nyüzsögnek
Nagyot reccsen sánta székem ha verset írni ráülök
S e reccsenésben saját hangjára ismer
Az öreg isten

Állig felhúzott térdekkel kuporog és fázik

bogár motoz szembogaramban egy fűszál hegyén
 paták kopognak köröttem
 patak szalad a lábam előtt
 a világ millió tétova
 s millió rejtett célhoz igazodó mozdulat
 mi más lenne az egész
 ha nem a részek
 önfeledt zsongása
 miközben Isten állig felhúzott
 térdekkel kuporog bennem és fázik
 elkékült ajkamon is láthatjátok:
 elkékült az ajka
 fogam vacogásában is hallhatjátok:
 vacog a foga
 szirmait bontja köröttem
 és szőke haját langy szellőkkel fésülteti a nyár
 vastag sugárban dől az égből a fény
 elhagyott és megálmódott asszonyok verejtékének
 mámorító illatával a világot lélegzem magamba
 ám bennem hull és hull és hull a hó
 és üveges szemmel bámul maga elé Isten
 bajuszán megvillannak fagyos leheletének üveggyöngyei
 szemöldöke ereszéről megőszült jégcsapok csüngnek alá
 kibámul szememen a nyári ragyogásba
 s azt motyogja maga elé i g e n
 azt motyogja maga elé n e m

Testből kiszakadt

Pilinszky János és apám emlékének

1

Ami volt: rég volt.

S szép is, a fele.

Opál szemben meleg égbolt.

Valaki kopog.

Bentről kifele.

2

Nyíló szájbán tenger locsog,

parti sziklák a fogak.

Az ajkak gátján átcsap az idő,

feldübörög valahol

egy hideg vonat.

3

Síkok, élek, szögletek,

még testmeleg a párna.

Az asztalon árva óra ketyeg.

Nincs ki ajtót nyitna,

ablakot tárna.

4

Gazdátlan tárgyak röpködnek

eltűnő szobában szárnyatlan:

szemüveg, fésű, kés.

Emitt földre csúszott paplan.

Testből kiszakadt szédülés.

A vetkőzés

Vetkőzik lám az ember
lehullik róla ruha bélyeg rendjel
vetkőzik – bőréből
húsából kifordul
ez a nagy
végső vetkőzés jutott neki sorsul
belevetkőzi mindenét a földbe porba
mielőtt még igazán felöltözhetett volna
néhány perc óra évszak
s máris pucér
máris néma és süket és vak
és lemeztelenedve
feltárul a benti tér
vetkőzik az ember
nem törődve kegyelemmel
vetkőzik úgy ítél

Haller utca

A földhöz nyomja,
 nem emeli meg itt az ég a házakat, az embert,
 nem emeli meg, hogy egy pillanatra közelebből vegye szemügyre őket,
 nem emeli meg, a földhöz nyomja inkább,
 szinte odaszögezi hozzá,
 derékig beleveri az embert a földbe,
 az alsó épületszinteket is már-már beledöngöli,
 a 24-es villamos is egyre nehezkesebben szakítja fel esténként a be-beálló csend
 hajléktalanok által itt felejtett kartondobozát,
 mintha órá is egyre nagyobb súllyal nehezedne az ég,
 mintha kerekei tengelyig már a földet tépnék föl maguk alatt,
 áramszedőjétől egyre távolabb kerülnek a csillagok,
 a Nagyvárad téri sarki hentes felől nyáridőben rossz hússzag kúszik a földhöz lapulva,
 az István Kórház egyik ablakát haldokló jajszava zúzza szét, s csörömpölve hull az is a
 földre,
 térdre rogyva a templom a Mester utca sarkán,
 a Haller-piacot zöldséges és zöltség rothadásszaga fogja burokba,
 s még a rózsza is rekedtebben sikolt a virágáros cigánylány kezében,
 messze innen a rózsadomb,
 ha van is, az országnak, messze a háza,
 elkínzott arcú utcaseprő vetné alkoholtól elhülyült tekintetét az égre, de fejét sem tudja
 felemelni már,
 betonsúlyú felhőtömbök szakadnak rá,
 ablak alatt oson a macskanyávogás is,
 összeragadt szőrű, gazdátlan kuvasz oldalog a házfalakhoz dörgölözve,
 talán egy angyal lehet csak ilyen idegen errefelé,
 az ember is úgy él itt, mintha világvégen élne,
 lábát sziklafokról lógatva a jeges űr

be
le

Megy az ember, megy

Megy az ember megy megy előre
Füre földre lép a lába aszfaltra utcakőre
Utazik földön föld alatt vízen víz alatt levegőben
Megy megy frissen fáradtan betegen jó erőben
Útjai spirál-alakban kígyóznak előtte végtelenül
mígnem az ég kékje
nyitva felejtett szemébe végtelenül

Megy megy az ember előre mint a mozdony
Nem pihen nem nyugszik megy örökmozgón
A semmiből világot teremtő Isten terhét cipeli hátán
Könnyű lábbal akár ha ő maga lenne a kecskelábú sátán
Lefele lépked a lépcsőn de fölfele halad már régen
s mire a legfelső szintre fölér
lent lesz egészen

Egymással szemben

Ülünk egymással szemben,
és nem látjuk egymást.
Mintha nem ugyanabban az időben
ülnénk egymással szemben,
hanem néhány éves, évszázados eltéréssel.
Mintha nem is ugyanabban a térben.
Mintha úgy ülnénk egymással szemben,
hogy egyikünk már rég nem él.
Vagy úgy, mintha még meg se született volna.
Mintha egyikünk egy másik időből,
s egy másik térből hajolna át ebbe a mostaniba.
Egy másik létből.
Ebbe a mostaniba,
melyben egymással szemben ülünk,
és nem látjuk egymást.
Beszélgetünk egymással,
és nem halljuk egymást.
Noha visszanézünk a másikunkra,
és visszaszólunk neki.

(Saját húsa-foszlott koponyáját tartva kezében
mereng a dán királyfi.)

SZEMÜNKRE LEPKE

„Tanultunk mást kezdettől fogva mi,
mint hogy egymásban ismerünk magunkra?”
(*Rainer Maria Rilke*)

Akit igazán szeretünk, szerettünk

A húsát is szeretjük annak,
akit szeretünk,
a vérét,
fogzománcát,
szelid zsigereit,
dezoxiribonukleinsavját.
Akár törött edénycserepeket,
letűnt sorsok, kultúrák holt tanúit a föld,
emlékezetünk évezredes hordalékai alatt
úgy őrizzük meg azt,
akit igazán szerettünk:
rég elfeledve is kötőanyagunkká éltük őt.
Amikor belélegzem
halkan dudorászó leheleted
légtérben elvegyült illatát,
több száz kilométer távolságból is
meg tudom különböztetni mások leheletétől.
Ha meghalok,
a síromon nőtt virág belőled,
csókjaink közben lenyelt nyáladból való is lesz.
Ha kiveti magából egykor
lecsupaszult koponyánkat a föld,
varratainak kusza írásjeleiből

annak neve is kiolvasható,
akit igazán szeretünk,
szerettünk.

A másik ember

Holan mondja: szeretné megcsókolni kedvesének a hangját.

Ő kérdezi: meg lehet-e csókolni vajon a hangot?

Azt hiszem, igen.

Miként hallható a másik ember testszaga is. S miként szemének színe belélegezhető. És miként mélyen magunkba szívhatók a mozdulatai, megízlelhető a sóhaja, és ujjainkkal végigsimítható az élete.

A másik emberé, akiben te az éjjel vagy, s aki megvirrad benned napra nap.

Akinek az álmait álmodod.

S aki tapint, lát, hall, szagol, ízlel neked.

Vacog a fogad, mert fázik, a mosolyoddal mosolyog rád, gyalogutadtól fáradt lábát masszírozza fásultan.

Fejetek fölé borul, és betakar a lombos úr.

Azt mondjátok:

„Fejünk fölé borul, és betakar a lombos úr.”

S azt is:

„A szemünkre szép lepke száll.”

Szerelem*I*

Ne menj még.
Ha felöltözöl,
fázom.

II

Álmodtál rólam,
s én reggel
az álmodból ébredtem fel.
Szemem bántja
a szemedbe zuhogó fény,
tagjaimban tagjaid
ébredés utáni zsibbadtsága.
Arcomra kiült a mosolyod.

III

A testedbe öltözöm.
Fázósan húzom össze
s gombolom be magamon
a bőröd, életed.
Külön-létem magadévá
ilyképpen élheted.

IV (C s ó k)

Az általad belélegzett levegő
az én tüdőmbe kerül,
s a tiédbe, amit én lélegzek be.
A táplálékomban levő keményítőt
a nyáladdal számba került

ptialin bontja dextrinekké.

Bőrömbe beleivódik bőröd illata,
az emberek sokáig
azt hiszik enyémnek.

VI (F é n y)

A fény vagy, mi fölébreszt reggelenként,
Isten szeméből sugárzó fény.
S hogy legyen, aki higgye Istent,
azért vagyok én.

Sanzon: kinek a hangja

Kinek a hangja mögött van a hangod
kinek a tekintete mögött a szemed

Az újat megőrzöm benned
a régit benned fedezem föl

Ha hozzád érek kinek az izma rándul
ha hozzám érsz ki az ki megérint

Hiányzol
tehát vagyok

Egy kép alatt

Valamit halkán szól a zöld
és ráfelesel ó a kék
fecseg a sárga a piros
szép altján zeng a fekete

Egymásba tűnnek a testek
szertefolynak mind a formák
te sem vagy más csak szín szag íz
bőrödön az ujjam mégis

felsikolt

Milyen esték

Esténként kialszanak a külső terek,
s a belső réteken boldog fény hempereg.
A tárgyak lucskosak,
mindent belep a szép nyirok,
s úgy érzem: szétrepedek, szétnyilok.
Kisasztalon üveg, konyak;
ajtófaban erdőzúgás –
szétdobált mozdulatok mindenfelé,
innen is, onnan is zene sejdül-jajdul:
űr-szél suhint arcul.
Ami van: van,
ami nincs: lehetne,
bósz kínban-fényben az este:
egyszerre vagyok magamhoz közel
és magamtól távol,
időtlen füst száll a cigarettából.
Majd megszólal a másik ember teste,
a halk-fehér:
újra suttog a bőr,
cseveg a hús,
rikoltoz a vér.

Nagy titkok tudói

A váza a polc a bútorok a tárgyak
 nagy titkok tudói
 lelkünk az ördögnek eladtuk
 ám testünk angyalok serege cipelte
 magasba „Megeszem a füledet...
 a melledet...” most már tudom mi az
 amikor szerelmes a test a testbe „Ne csak azt...
 Egyél... egyél...” most már tudom
 hogy a bőr is szerelmes lehet a bőrbe
 a száj is a beléje ragadt hajcsomóba
 nagy titkok tudói
 nagy titkok tudói a bútorok a tárgyak
 lelkünk az ördögnek eladtuk
 ám testünk angyalok serege cipelte
 magasba miközben akár a részegek
 nemi szervünk fellármázta
 a kisváros esti csendjét
 a kisváros
 kibírhatatlan csendjét

Az örültek és a szerelmesek

Csak az örültek
csak az örültek tudnak úgy mosolyogni
mint a szerelmesek

Hosszan s némán bámulnak maguk elé
a pokol tüze és a mennyek fénye
egyszerre ragyog arcukon

Olyasmit tudnak a világról
amit emberfia
nem tudhat kívülük

Látják
amint az angyalok ördögökkel
s az ördögök angyalokkal

párzanak

Miként szemét meresztve

Buja kertek pompáznak benned

csupa szín

csupa illat

csupa mézga

csupa zsongás minden odabent

s én egyre beljebb és beljebb hatolok

ebben az eleven televényben

ebben az örült virágzásban

egyre beljebb és beljebb

mintha visszautam se lenne belőled többé

majd kertjeim közepén váratlan megtorpan tagom

s miként az éji vándor szemét meresztve

ha fürkészi hol van

felsóhajt

és énekelni kezd boldogan

Várlak, vár a húsom...

Várlak: vár a húsom, a vérem,
 vár minden sejtem,
 hogy a mindenséget belőlük
 beléd temessem, rejtsem.
 Várnak hónom alatt az izzadságmirigyek,
 szememből, lásd, üdvözlésedre egy angyalka kilibeg.
 Vár számban a nyál,
 hogy rászáradhasson combodra, nyakadra,
 várlak, hogy én benned,
 s te bennem ismerhessél magadra.
 Eseményeit tőled várja a koponyámba zárt történelem,
 kéz a kézben váraozik rád ösztöneimben
 az öröm, a félelem.
 Esőzzél, havazzál rám,
 ezt várja tőled tüzesen izzó bőröm,
 várlak, innen és túl minden pokoli
 bugyron és körön.
 Várnak a hajszálaim,
 hogy beigyák ágyékkod illatát,
 várom, hadd röppenjen a szemembe merevült képen
 egy melled közül felröppenő pille át.
 Füledre várnak szavaim, meséim,
 vár a vesém, a májam, a lépem,
 ha nem volnál,
 megmerülnék érted a nemlétben.
 Ideiglenes lakója a létnek –
 hontalanul, megtúrten,
 rád várok ebben az istentelenül kiürült úrben
 a semmiből egy testbe –
 testembe tűnten.

Általad a végtelen

Nincs bennem dac nincs bennem alázat
ölelj most úgy ölelj
ahogy anyád is ölelhette apádat
amikor a semmiből világra álmodtak téged
amikor megálmodtak e süket világ zengő énekének
ölelj most ölelj hát ahelyett
hogy magadat magányod futóárkába ászod
ha engem ölelsz az ódon égen csillaggá nyílik
minden elvakart pattanásod
hogy befogadjalak orrom fülem szám és szemem nyitva lám
ha rád nézek a végtelenbe nézek
s általad a végtelen néz vissza rám
ölelj ölelj hát nyíljon rám
a te szemed is szád orrod szép füled
ha nem volnál
nem én
Isten lenne magányosabb nélküled

Álmomban a semmi bokrát

Éjszaka van, alszik ilyenkor, alszik a hús is,
 álma emberi, vidám is, bús is,
 alszik a hús, a bőr, a haj,
 a vér, a szív is aludni akar,
 fogak rácsa mögött a nyelv is alszik,
 álmaimban, mondd, mit akarsz itt? –,
 alszik az emberben múltja, jövője,
 nézd, milyen szánni való most, milyen póre,
 a legpörébb talán ilyenkor,
 amikor álmai bunkerében dekkol,
 alszik a hús, a húsom,
 takaróm öntudatlan a csillagokra rúgom,
 s elsötétül hirtelen az égbolt,
 eltüntetve mindent, ami az imént még volt,
 álmomban rázom a semmi bokrát,
 és nem gondolok rád,

és nem gondolok rád,

s a húsom se gondol, többé az se gondol,
 kifogytam már, s kifogyott már a néked mondott mondatokból,
 áthúzó a teremtést, melynek te is köszönheted léted,
 még ha magamat is át kell húznom véled,
 alszik a húsom, a kezem, szakállam, hajam,
 éjszaka van,

éjszaka van,

éjszaka van.

Szakítás után

A folyókat kihúztuk a hidak alól
üres mederben vetettük meg fekhelyünk
szétszereltük szerelmünk szép orgonáit
sípjai szanaszét hevernek
az éjszaka
boltíves katedrálisában
tehetetlenül moccan a belénk szorult szél
sejtelmesen suhognak fölöttünk
a semmi denevérszárnyai

ÁTVÁLTOZÁS**Két változat*****1. Harangzúgásban***

Harangnyelv a föld

szédülten verődik a semmi bronzfalához

vakon élünk és süketen nem-szűnő kozmikus harangzúgásban

2. Alkony

A Föld Isten kifordult fél szeme.

Az árva üreg a láthatár legszélén, nézd,

mintha vérzene.

Mák

Szétfújt mákszemek
a csillagok. A földön
kiürült mákfejek kísértenek,
nincsen bennük semmi,
csak a zörgés.

Faló a síneken

Modernizálták a trójai falovat
sárgára festették
ellátták relékkal áramszedővel

Éjszakánként megjelenik a városban
fölcsenget jámboran
s végigporoszkál a villamossíneken

Belsejében jámbor szónokok
s vad hivatalnokok
újoncserege szorong

Még pirkadat előtt megrohamozzák
a békésen alvók
álmait

A doromboló húsdaráló*Kopócs Tibornak*

Belopózik a szobába,
felszökken öledbe,
farkát csóválja,
s álmosan dorombol
a húsdaráló.
Észre sem veszed,
s éles karmait
már húsodba mereszti.

A házőrző rózsza

Éjszakára eloldják

a rózsza láncait:

őrizze a házat.

S ő lelkiismeretesen

vonít a holdra;

megugatja az álmatlan

szerelmeseket,

tolvajokat.

Tövisei éles karmok,

szirmaival vicsorog.

Milyen szép rózsza! –

sóhajtjuk reggel,

s magunkba szívjuk

illatát.

Ám ha elfordulunk tőle,

a lábikránkba kap.

A rózsza és a tehén

a rózsza nagyobb a tehénnél
békésen kérődzik a kerítés
tővében

a rózsza alkonyatkor föllegeli
a tehenet

a tehén szára tövisestül
félelmetesen
mered az éjbe

Villamos a kertben

A kertben villamos vesztegel,
kövér növényi lét a léte,
szirma kél és szirma hull,
áramszedőivel fölnyúl a nap felé,
csenget, csilingel vadul,
madarak élnek benne,
rovarok,
kísértő szörnyek
s kóbor kutyák.

Az emberevő fa

Én láttam az emberevő fát,
pokol-nagy pofájából bőrük-foszlott
fejek s csillagnyi koponyák csüngtek alá,
málladozó karok, lábak, csonkok, csontok,
én láttam az emberevő fát,
szájából, karmairól
csöpögött a vér
a szikkadt
földre le,
kutyák marakodtak
körötte a sárban,
én láttam az emberevő fát,
éjjelenként útra kelt,
ágaival benyúlt az alvó ablakokon,
kinek az orránál, fülénél, hímtagjánál,
kinek a szívénel, agyvelőjénél kezdte a lakmározást,
én láttam az emberevő fát,
napkeltétől napnyugtáig
jámbor szilvát érlelt,
szelid almát,
sápadt barackot...

A tópart óriása

Egy-egy felhő lucskos szivacsával
végigtörlöm olykor
égő homlokom
perzselő arcom
verejtékező testrészeim
szemöldökömön úgy ülnek
a sirályok akár a legyek
nagyot nyújtózom aztán
nekidöntöm hátam
a hegyoldalnak
lábam a Balaton
lavórjában áztatom
tudatlan fürdőzők kapaszkodnak föl rá
ezerszám nyüzsögnek
a fenekem körül is
megesik
hogy óvatlanságból
agyon is nyomok
egy-egy hangyát legyet bogarat
turistát...

Az időzített rózsza

semmiben sem különbözött a többitől
rózsza volt
s ez a legtöbb
amit el lehetett mondani róla
hogyan került a városunk büszkeségeként
emlegetett rózsakertbe
azt ma már aligha
lehetne kideríteni
s annak is meglehetősen
nehéz volna utánajárni
miért nem figyelt föl
senki
legalább a ketyegésére
illetőleg miért tulajdonította mindenki
a szirmai közt zsolozsmázó bogaraknak
az őt körüllebegő zajt
mire valaki
gyanakodni kezdett volna
már késő volt
már késő
hisz alighogy az éj hosszú szempillái
rázárultak az álmatlan világra
bekövetkezett az explózió
és városunkat
melynek volt egy oly büszkén
emlegetett rózsakertje is
szétvetette a robbanás
katedrálisunk tornyáról a kereszt
s a rózsza szerteröppent szirmai
súlytalanul lebegnek most
súlytalanul a lélektelen
úrben

Hermész pusztulása

A temetőben bolyongtam tegnap éjszaka
 hű ebként gubbasztottak lábamnál a sírok
 csend volt
 csend
 amilyen csend születésünk éjjelén lehet csak
 szinte hallani lehetett *hogyan mozognak*
a halottak egymás után a temető
férgeiben * istenek
 halotti maszkjaként bámult le rám
 az égről a Hold
 Hermésről akartam írni
 újra Hermésről
 s a mítoszok jelenidejűségéről
 ezért megidéztem hát őt magam mellé
 ide ebbe az új Odüsszeiára csábító temetőbe
 hol hű ebként gubbasztanak lábamnál a sírok
 és ő meg is jelent mint mindig
 nem váratott magára most sem
 körülnézett
 valami szellemeset akart mondani
 de ezúttal úgy bugyborogtak elő szájából a hangok
 mint haldoklóéból a vér „ó mennyi sír
 ó mennyi sír közt kell élnetek”
 motyogta maga elé
 majd kisvártatva
 szétesett

---

* Idézet Vladimír Holan *Szerelmesek* című verséből, Székely Magda fordításában.

Trója

türelmünk egyszer majd elnyeri jutalmát
kivet

üregeiből kiad minket

életünk trójai falova

s mi előzönöljük

diadalmas csatában meghódítjuk

mire éveken

béna évtizedeken át

hiába készültünk

hiába vártunk

türelmünk végül is elnyeri jutalmát

s az utolsó

a legutolsó pillanatban

még mindannyian rájövünk:

heléna

a semmi angyala

A TENGER CSONTJAI (TOPOGRÁFIA)**Gyakorta magam elé...**

Gyakorta magam elé képzelek
egy képet. Egy képet, mely egy
történet kezdete is lehetne: *Az úton
senki, és mindenütt szeder, szeder
kétfelől, de főként jobbról, kanyargós
szedersor, és valahol a végén
a tenger háborog.** De ennek
a történetnek vége. Immár
mindörökre. Vége,
még mielőtt valóban megtörtén(hetet)t
volna. A meder üres mosóteknő,
s a tenger csontjai vakító fehérén
szikkadnak a közép-európai szélben.

---

* A kiemelt rész idézet Sylvia Plath *Szedrezés* című verséből Tandori Dezső fordításában.

Szegény nagypapa megütötte...

Szegény nagypapa megütötte a gutát
 emlékszem nagymama mesélte így hát pontosan
 emlékszem ezerkilencszázhetvennégy június
 tizennegyedikén történt délután fél
 kettő lehetett nagypapa kolbászos
 paprikás krumplit ebédelt és
 a gangon ült csend volt
 pocik sem
 neszelt
 amikor nagypapa
 megpillantotta a gutát és hirtelen haragjában
 úgy megütötte hogy az ütésbe egészen
 belerokkant belebénult –

Látod, látod kellett neked
 mindig kezdegetni hagytad volna
 békén a gutát a franc ott egye meg
 ahol van korholta őt szelíden nagymama
 három évvel és huszonöt nappal később miközben
 kivitte az ágytálat nagypapa alól majd *köpenye*
zsebébe nyúlt és egy gyönyörű nagy orrszarvút
tett a tenyerembe megborzadtam de a páncél
már majdnem üres volt rákötöttem a gömb
fonalára a szoba túlsó sarkából halk
cirpelést hallottam* és abban
 a pillanatban
 abban a pillanatban nagypapa
 hirtelen nagyon megváltozott

---

* A dőlt betűs szedéssel kiemelt szövegtörök idézet Tolnai Ottó *Rovarház* című regényéből.

többé már nem is nagypapa volt ő
csupán egy gyönyörű nagy orrszarvú a páncélja
már majdnem üres de én csak később
csak jóval később tudatosítottam
hogy *ott* és *akkor* a guta jött
el megint ő cirpelt
a sarokban –

Szegény nagypapa azóta
hófelhő lett a januári égen
őt üdvözlöm minden hóesésben
aláállok és nem rázom
le magamról hadd olvadjon
bele a ruhámba hadd ivódjon
bele a bőrömbe –

A nagymama nem visel...

A nagymama nem visel szalmakalapot
 a szalmakalapnak sosem volt szüksége nagymamára aki
 míg fiatalabb volt talán nem is látott szalmakalapot
 most meg már nem is igen illene neki

A nagymama nem visel nyakéket
 a nyakéknek sosem volt szüksége nagymamára aki
 míg fiatalabb volt talán nem is látott nyakéket
 most meg már nem is igen illene neki

A nagymama nem visel melldíszot
 a melldísznek sosem volt szüksége nagymamára aki
 míg fiatalabb volt talán nem is látott melldíszot
 most meg már nem is igen illene neki

A nagymama nem hord karperecet
 a karperecnek sosem volt szüksége nagymamára aki
 míg fiatalabb volt talán nem is látott karperecet
 most meg már nem is igen illene neki

A nagymama nem hord a derekán díszes bőrövet
 a díszes bőrövnék sosem volt szüksége nagymamára aki
 míg fiatalabb volt talán nem is látott díszes bőrövet
 most meg már nem is igen illene neki

A nagymama nem hord túsarkú cipőt
 A túsarkú cipőnek sosem volt szüksége nagymamára aki
 Míg fiatalabb volt talán nem is látott túsarkú cipőt
 Most meg már nem is igen illene neki –

Valahogyan csak kibírja már szegény

hisz nemsokára úgyse lesz
lába se dereka se melle se
karja se nyaka se feje se
a nagymamának

Nagymama nem látott...

Nagymama nem látott még zsiráfot. Ám meglehet,
hogyan tévedek: miért is ne látott volna?
Ha így van, valószínűleg az Alsó-
őregben,* hát persze hogy ott,
dióverés közben pillantotta
meg az elsőt; aztán jöttek
a többiek is,
csapatostul. Csakhogy
négy lábon járó templomoknak
hitte őket. Mennyi templom hirtelen,
mennyi templom, még Komáromban is
fele ha lehet! – hullott ki kezéből a dióverő
rúd, amikor a zsiráfok tornyaiban, krónikások
jegyezték, megkondultak a harangok. Csak
úgy zengett-bongott tőlük a határ. Úgy
ám! A toronyablak-szemekből meg
a falu egyetlen harangozója integetett le nagymamának.

---

* A Várföldön semmiképp sem lehetett, hiszen nagymamáék ottani földcskéje akkoriban már nem volt meg.

Férj töpreng, nagy...

Férj töpreng, nagy a rezszi, a lakbér
 öt kiló, további ezret, minimum ezret el-
 visznek a kölcsönök, a villany, gáz, tévé, telefon,
 az újságok, biztosítások meg egyebek, s még jó, ha nem többet
 ezernél, férj szenved, túl sok a kosztpénz, drágám,
 drága a hús, kevesebb húst kellene ezentúl és
 több zöldséget, drága az édesség, kevesebb
 édességet kellene ezentúl és több
 gyümölcsöt, szorosabbra kellene
 húzni ezentúl azt a bizonyos
 nadrágszíjat,
 kevésbé jól kellene
 ezentúl jól élni, férj
 gyötrődik, jó lesz behúzni
 ezentúl az embernek a farkát
 meg kinek mije van, rágja a bajuszát
 és rágja a körmét, drága a cigaretta, drága
 a pia, drága a könyv és drága a ruha, de kell
 a dohány és kell a szesz, mindennapi dohányunkat és
 piánkat add meg nekünk ma, kell a könyv és kell a ruha,
 mindennapi könyvünket és ruhánkat add meg nekünk ma,
 hiszen nem élhet teljesen szüzen és teljesen pőrén
 az ember, a zsuga így is kiiktattatott már,
 a lödörgések így is megritkultak már,
 a nagy bulik és nagy indulatok
 így is megszerényedtek már,
 de összébb kellene húzni,
 összébb, összébb, férj
 rágódik, feleség
 fekszik,
 feleség olvas,

feleség nem figyel,
feleség oda sem figyel,
feleség tudni akarja, milyen
volt *A szerelem a XVII. században*.*

---

* *A szerelem a XVII. században* – Claude Dulong könyve (Gondolat, Budapest 1974).

A feleségem voltaképpen jó...

A feleségem voltaképpen jó asszony
 rászolgált hogy az ő dicséretével indítsam
 ezt a verset amely nem is róla szól mondogatom is
 neki néha egy valóságos női lear vagy te ki
 királyi fenséggel viseled a legközönségesebb
 csapásokat is melyeket én hozok a fejedre
 ilyen feleség mellett öröm learikusnak
 lenni tisztába teszi a gyerekeimet
 tisztába teszi a piszkozataimat
 és tisztába tesz engem is
 olykor főz most vasal rám
 s az ágyban is biz' isten ember a talpán
 vagyis a popóján igaz legalább huszonöt
 kilónyt fogyott már e három év
 alatt amióta együtt élünk
 ez évenként nyolc kiló
 most pontosan negyven
 ha így folytatja
 rövidesen egy valóságos
 picci angyalka válik belőle
 bár angyal ő már most is valóságos
 angyal én mégis majd belepusztulok saját
 tudatom szerencsétlenségébe akarom mondani
 saját szerencsétlenségem tudatába pedig voltaképpen
 szerencsés fickó vagyok hisz maholnap a krisztusi
 korban s még mindig nem öleltek magukhoz fémes
 öleléssel a sínek nem gázolt el autó sem
 főlhúzható kiskacsa és magaviseletből is
 mindig minden iskolában jeles voltam holott

de jó lett volna csak egyszer is rosszabb
jegyet kapni belőle mindig
utáltam jó fiúnak lenni
mama meg papa meg bácsik meg nénik kedvence lenni
jó beosztott jó férj jó apa meg jó mi minden lenni
de rossznak lenni sohasem volt igazán bátorságom
a rajzszőget sosem én tettem a székre
noha mindig azt mondtam hogy én
voltam a főnökömet sohasem
mertem szemem köpni
pedig de jó lett volna néha
a feleségemet sohasem mertem igazán
megcsalni ezért mindegyik szeretőm megutált a gyerekeim
elől sohasem mertem igazán elinni a fizetésemet pedig
ha valamihez ehhez értettem volna ha
románcot írtam mindig ép volt rajta
a zománc börtönben sem ültem
mert odáig sohasem mertem
elvinni a dolgokat –

Meghalni és csak félig
halok meg nem fogok
merni egészen
meghalni

Amint a konyhaszekrényt gyufát...

Amint a konyhaszekrényt gyufát keresve kinyitom, gyanútlanul, persze, hogy gyanútlanul, a fűszerek mögül kidugja szép fejét egy rinocérosz,

nem, nem tévedés, szép, formás feje van,

eleinte magam sem akartam hinni a szememnek, igaz, kezdett gyanús lenni már, hogy *napok óta mily nyugodt vagyok; egyszerűen az, ami; mintha biztos lennék benne: történni fog valami, amiről nem tudhatom, mi, de bármi lehetne,** s most itt van,

nagymama egyszer angyalt látott kiröppenni a sublótfiókból,

angyalt láttam, a sublótban aludt, de megzavartam, ó, istenem, legyen örök kárhozat a sorsom, megzavartam, és elment, mondta nagypapának,

bolond vagy te, nagy bolond, amáli, intette le őt nagypapa, és zavartalanul falatozott tovább,

emlékszem, biztosan kenyeret, szalonnát meg vöröshagymát evett,

de ez itt most nem angyal,

ez itt most egy valódi rinocérosz,

egy valódi rinocérosz, *aki* az általános és speciális relativitáselméletről kezd beszélni, amint meglát,

nem, nem látomás,

a látomások valahogy nem illenek hozzám,

megrögzött realista, megrögzött realista, megrögzött realista vagyok,

egyébként is régóta elkerülnek a látomások,

csak azon lehetne csodálkozni, hogyan került, hogyan is kerülhetett a rinocérosz a konyhaszekrénybe, s egyáltalán hogyan fér el benne, amikor a rinocérosz maga nagyobb, mint az egész konyha,

továbbá azon is, hogy mi köze egy egészen közönségesnek tűnő rinocérosznak az általános és speciális relativitáselmélethez,

na mindegy, ha már itt van, valahogy majd csak megleszünk ezután is,

---

* A kiemelt részek idézetek Nadas Péter *Észrevételek* című szövegéből valók (Mozgó Világ, 1979. 1. sz.).

a lányaimnak lesz *kivel* játszaniuk, a feleségemnek lesz *kivel* társalognia, tévét néznie,
míg én dolgozom,

végére is pompás dolog, ha van az embernek egy valódi rinocérosza, nem sípos-
seggű, nem fölfújható gumiállat, hanem egy valódi hús-vér rinocérosz,

evoé, világ!,

rongy az élet, de rinocérosz nélkül rongyabb!,

hozott ist..., mondtam volna üdvözlésül, de szerencsére idejében kapcsoltam, ki tudja,
hívó-e vagy ateista a jövevény,

magam is iparkodtam, válaszolta, és eltátotta barlang-nagy száját,

jaj, orrom nyergéből riadt szár(ny)csattogással menekülne a szemüveg,

na de rini, rinikém, hebegtem halálra váltan, de csak ásított,

ó, csak ásított szegény,

biztosan álmos, ki tudja, mióta nem aludhatott már,

gyere, kicsim, mondom neki szelíden, szinte kedveskedve, s óvatosan kiségetem
szekrénybörtönéből, kivezetem a konyhából, ügyel-bajjal átpréseli magát a szűk ajtón,

holnap szélesebb ajtónyílásokat vágatok,

gyere, aludnod kell, tente-tente,

lefektetlek, tente-tente,

én majd elalszom a földön, jó nekem ott is, tente-tente,

haj, hányszor aludtam már a puszta földön, selyemszőr-pázsiton, láva-aszfalton,
várótermek holt-hideg kövén, annyira megszoktam, hogy az ágyra különben is csak
ünnepnapokon mászom föl,

menj arrább, édesem, suttogom feleségemnek a hálósobába érve,

feleségemnek, aki elnyújtózva alszik a franciaágyon,

feleségemnek, akinek a *homlokát fedeztem föl először; aztán a szemét; később a száját;*
most már belülről, magamból csókolom,

juj, honnan hoztad ezt a randa döögöt, kiált föl rémülten, mikor meglátja a rinocéroszt,

na de kérlek, na de kérlek, hebegem, ám a rinocérosz szerencsére nem figyel, dúdor
pista mélykék és mélylila festményét nézegeti révülten,

ki ez a festő?, kérdi, a lelkemet festette bele ebbe a képbe,

a barátom, aki száműzetését tölti ezen a földnek nevezett szaros kis csillagon,*

---

* Vö.: Domonkos István: *Kitömött madár*. Forum, Novi Sad, é. n., 136. old.

de feküdj le már, feküdj csak le, kedves, nyugtatom a jövevényt, aki alig hajtja nyugovóra formás szép fejét, már fűjja is a kását,

aztán nehogy horkolni merészelj, szólok még rá erélyesen a feleségemre, holnap majd elmesélheted, hogy álmodban egy angyal szállt le melléd az ágyba, s én megbocsátom neked ezt az álmot, mert ez egyszer valóban nem én alszom melletted,

s talán már nem is alszom melletted soha,

a rinocérosz helyettem jött,

mert nekem mennem kell,

mennem kell,

mennem kell –

Éjszakánként testes karfiol...

Pamflet

Éjszakánként testes karfiol zakatol végig a lakásban csöngetés nélkül érkezik de nem az ajtón át kopogtatás nélkül érkezik de nem is az ablakon át Talán a székre dobált ruhák ráncaiból talán a könyvespolc poklának valamelyik bugyrából bújt elő Egyszerre csak itt van láthatatlan síneken végigpöfög a folyosókon bekukkant mind a három szobába elidőz a vécében a fürdőszobában a lecsobogó víz akkordjai lopakodnak utána nyitja a konyhaajtót s nyitja a spájzét még a balkonra is kinéz –

Képzavar tudom ezt mondják majd a tudós esztéták hiszen a karfiol nem is zakatol és nem is pöfög márpedig a tudós esztétáknak igazán hinni kell Érthetetlen zagyvaság tudom ezt mondják majd a tudós esztéták ilyesmi nincs nem is volt és nem is lesz márpedig a tudós esztétáknak igazán hinni kell Aztán mondanak még sok minden mást is például hogy nem realista ez a szöveg vagy éppenséggel túlon túl realista márpedig a tudós esztétáknak igazán hinni kell –

Holott én látom *őt* hol itt hol ott a testes karfiolt és hallom hogy pöfög és zakatol Máskülönb en honnan is tudhatnám hogy karfiol az testes karfiol ami éjszakánként végigpöfög és végigzakatol a lakásban És pontosan olyannak látom és pontosan olyannak hallom amilyenek ebben a versszerűen szervezett szövegben megjelenik Máskülönb en honnan tudnám honnan is tudhatnám hogy az ebben a versszerűségben megjelenő karfiol azonos az éjszakánkéntival –

S ott látom a nyomában nagymamát és nagypapát nagy késsel a kezükben amint végigcsoszognak a folyosókon bekukkantanak mind a három szobába elidőznek a vécében a fürdőszobában nyitják a konyhaajtót s nyitják a spájzét még a balkonra is kinéznek Ekkora karfiolt ekkora karfiolt rebegik maguk elé ájtatosan jó lesz levesnek jó lesz rántani jó lesz tojással Jó lesz *leölni* –

Ne öljék le ne öljék le mondom nagymamának és nagypapának a karfiol igazán nem tehet semmiről Egy kút van bennem feneketlen-mély kút abból mászott elő a karfiol és abból jött elő nagymama és nagypapa is azt kell azt a kútat kell betemetni –

Építettem erdőt erőset...*

Építettem erdőt erőset bevehetetlent
 hat nap s hat éj munkájával valóságos erdő-erődöt
 teleépítettem fák kupoláival és gótikus tornyaival
 sziklabérc-bástyákkal bokrok sáncaival rejtett
 zugok kazamatáival és ösvények sétányaival
 teleépítettem állatokkal bogarakkal
 madarakkal s a közepébe pontosan
 a közepébe építettem egy
 varrógépet is
 mert varrógép nélkül
 ugye igazán nem erdő az erdő
 tavasszal ha zúg – az a varrógép zakatol benne
 nyáron ha zúg – az a varrógép zakatol benne
 ősszel ha zúg – az a varrógép zakatol benne
 télen annak a varrógépnek a csendjét hallani
 és építettem föléje szép
 szabályos holdat is kereket
 kereket és fényeset
 ezer fáklya fényével égőt
 megjósolták – tűzvész dönti romba azt az erdőt
 megjósolták – szélvész dönti romba azt az erdőt
 megjósolták – nap heve égeti ki azt az erdőt
 azt az erdőt én jól ismerem s e *jóslatok*
mint páfrányok nedvesek mind sötétek
mind senki sem hallotta jól és
senki sem mondta ki** ebben

---

* A címbeli utalás Jerzy Harasymowicz *Erdőépítés* című versére – amely az Irodalmi Szemle 1967. évi 6. számában Tözsér Árpád fordításában olvasható magyarul – csupán véletlenszerű. A két szöveg közti párhuzam is esetleges.

az erdőben lett volna
jó megszületni
hívtam nagypapát – gyere erdőt építettem varrógép zakatol benne
hívtam nagymamát – gyere erdőt építettem varrógép zakatol benne
hívtam anyut és aput – gyertek varrógép zakatol benne
hívtam a szeretőimet a feleségemet és a gyerekeimet
hívtam a barátaimat és az ellenségeimet is
gyertek gyertek gyertek gyertek
szegénynek elment az esze
ugyan ugyan varrógép az erdőben
mondogatták és gyanakvón méregettek
egyedül jöttem hát ide egyedül egyedül
most tavasz van
most nyár
most ősz
most tél
most csend van
csend csak és zúgás
a hetedik napokon sem
pihenhetek az erdő él
mellkasomban fészket raktak
a varrógép zakatoló szívhangjai

** A kiemelt rész Konrad Sutarski *Hosszú karú ősapánk* című versében található, Weöres Sándor fordításában.

Port hord a szánkba

Kivénhedt autócsodák –
döcögnek velünk napjaink
a kormánykerék a kezünkben van
mi a kormányaink kezében
szuperszonikus narancshéj
húz el felettünk az égen
a történelem lovai nyerítenek bennünk
kinek a koponyáját zsugorítják
kinek a máját
kinek a határait
múzeumokat látogatunk
kitömött vekkerórák
digitális fogkefék
bámulnak vissza ránk
üveges szemmel
a vitrinekből
éjjeleink csendjét
Eustach-kürtszó veri fel
megbokrosodott ágyunk
leveti magáról a szeretőnket
majd leveti magát emeleti ablakunkból
és hosszú tűzcsóvát húzva maga után
eltűnik az űrben
hatlövetű fecskefészek
gyülekeznek a villanydrótokon
közeledik az ősz közeledik a tél
szél fű
port hord a szánkba
szavainkon érzékelhetőkké válnak
a szívritmuszavarok
mondataink könyökvédőt húznak

nyelvéből él a nyelvész
nyelvében él a török
kijelentünk
felkiáltunk felszólítunk
noha kérdeznivalónk is volna még
tökéletesek leszünk lassan mindahányan
tökéletes anyajegykezelők
köntörfalrakók s egykedvűn bámuljuk amint
madzagra kötött lepényt esznek
és zsákban futnak
a játszi angyalok

Úgy néznének ránk

Csiki Lászlónak határtalan barátsággal

jöttünk külhonzól mind a ketten
 egyenes derékkal térdre esten
 peckes léptekkel csúszva porban
 hontalanul mennyben pokolban
 házunk ágyunk immár ideköt minket
 de hogy szakíthatnánk el onnan idegeinket
 ami innen külhonnak látszik
 míg ott voltunk ez volt külhon ez a másik
 hol beféjeznünk is nekünk kell
 amit még odaát kezdtünk el
 tollunkon ajkunkon elégia terem s óda
 hol otthon voltunk egykor járunk csak látogatóba
 s ha az egész nem kerülne sokba
 átruccanhatnánk együtt is Pozsonyba
 illetve nem is oda Bratislavába
 hol megihatnánk barátaimmal egy-két pohárka
 italt valahol s ők az ott maradottak
 a leendők a mostaniak a voltak
 úgy néznének ránk mint bűnösökre
 akik nélkülük úgyse vihetjük sokra
 vagy más alkalommal ki tudja hátha
 volt-hozzád is elmehetnénk Kolozsvárra
 azaz Clujba egykomám barátom
 ha sikerülne átjutnunk a határon
 ahová nemcsak téged engem is köt egy-két emlék
 s ahol ki tudja Mátyás szobra áll-e még
 a Házsongárdban Szisszel és Gizkával
 beszélgethetünk meg a magunkban hordott halállal
 aztán újból itt teremnének Pesten a Zserbóban
 miként emberéletünk útjának felén ama dantei erdőben

hogy tovább szöszmötöljünk fogyó napjaink közepette
míg rá nem jövünk a fene megette
ha nem is az egészet a felét bizonyára
s elhítetjük magunkkal épp ez a fele volt az ára
tűnő szerelmekkel indulatokkal eszmékkal fizettünk
mindazért amit megtartottunk s ami elmaradt mögöttünk
hazajöttünk hát...

hazajöttünk?

Hotel História

A Hotel Históriaban lakom
laknak itt velem bácsik és nénik
kik kikönyökölve az ablakon
a rút eget nagybögőnek nézik

A Hotel Históriaban lakom
köröttem nyüzsg' a sok dáma cafrika
támolygok köztük látón is vakon
s esténként felöntök a garatra

A Hotel Históriaban lakom
a reggelim kifli kapucíner
zene szól reng a padló és plafon
csárdás polka s valcer... persze: wiener...

A Hotel Históriaban lakom
hány éve – időtlen idők óta
ellen- itt néha a forradalom
száll ajkamról búsan száll a nóta

A Hotel Históriaban lakom
társaim koldusok meg királyok
pisla csillag kacag ily alakon
ha erkélyemre báván kiállok

A Hotel Históriaban lakom
merengve eljövön s rég multakon
hol mord hóesésben s tűző napon
csendesként hasad haj! a tudatom

Ezt még...

Ezt még hadd mondjam el:
hajóink kiúsztak az erdőből
minden pontosan a tervek szerint történt
nem volt semmi fennakadás egyik részlegen sem
pompásan sikerült mind igazán büszkék lehetünk
a horizont legszélén már zöld
füstjüket látni csak
a baj később történt
s ezt hadd mondjam el még:
nélkülünk mentek el
mi a parton maradtunk
s ha ott maradtunk
mi mást tehetnénk: integetünk utánuk
és örvendezünk mily pompásan sikerült mind
integetünk és örvendezünk
miközben arcunkat torz fintor vérzi be
integetünk és örvendezünk
és ezt hadd mondjam még el:
szemünkkel
a történelem kitakart
erogén zónáit vizslatjuk